

Bồi dưỡng đạo đức nghề nghiệp cho đội ngũ giáo viên mầm non trên địa bàn tỉnh Nam Định trong giai đoạn hiện nay

Lê Thị Thanh Hương*

*ThS. Khoa Giáo dục Mầm non, Trường Cao đẳng Sư phạm Nam Định

Received: 16/12/2023; Accepted: 26/12/2023; Published: 05/01/2024

Abstract: Professional ethics are the basic and most important qualities that create personality and pedagogical reputation; is the goal and motivation for preschool teachers to overcome difficulties and be determined to implement the strategy of “growing people” in preschool education; ensure that preschool teachers fulfill their responsibilities and tasks well, meeting the educational requirements of preschools in the new situation. The article analyzes the role and current state of professional ethics of preschool teachers in Nam Dinh province today; From there, propose some measures to foster professional ethics for preschool teachers.

Keywords: Training, preschool teachers, ethics, professional ethics.

1. Đặt vấn đề

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn quan tâm tới sự nghiệp giáo dục, nhất là đội ngũ nhà giáo. Theo Người, người thầy giáo là “*những chiến sĩ tiên phong trên mặt trận tư tưởng, văn hoá*” [1; tr 503], có trách nhiệm truyền bá cho thế hệ trẻ lí tưởng đạo đức chân chính, hệ thống các giá trị, tinh hoa văn hoá của dân tộc và nhân loại. Để hoàn thành trọng trách cao cả đó, người thầy cần có phẩm chất đạo đức trong sáng, có lòng yêu nghề, yêu học sinh.

Trong lĩnh vực giáo dục mầm non (GDMN), đạo đức nghề nghiệp (ĐĐNN) là nền tảng của các chuẩn mực đạo đức mà giáo viên mầm non (GVMN) cần có để điều chỉnh hành vi, thái độ nhằm hình thành nhân cách tốt đẹp cho trẻ mầm non. Trên cơ sở phân tích vai trò và thực trạng ĐĐNN của GVMN trên địa bàn tỉnh Nam Định hiện nay, bài viết đề xuất một số biện pháp bồi dưỡng ĐĐNN cho đội ngũ GVMN.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Khái niệm đạo đức nghề nghiệp của giáo viên mầm non

Theo điều 3 của Thông tư số 01/2021/TT-BGDĐT ngày 02/02/2021 về “*Quy định mã số, tiêu chuẩn chức danh nghề nghiệp và bổ nhiệm, xếp lương viên chức giảng dạy trong các cơ sở giáo dục mầm non công lập*” thì GVMN cần có các tiêu chuẩn đạo đức cơ bản: - Chấp hành các chủ trương, đường lối chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước, các quy định của ngành và địa phương về giáo dục mầm non; - Yêu nghề, thương yêu trẻ em; kiên nhẫn, biết kiểm soát cảm xúc; có tinh thần trách nhiệm cao; có kiến thức, kỹ năng cần thiết; có khả năng sư phạm

phù hợp với yêu cầu nhiệm vụ; - Thường xuyên trau dồi đạo đức, giữ gìn phẩm chất, danh dự, uy tín của nhà giáo; gương mẫu, đối xử công bằng và tôn trọng nhân cách của trẻ em; bảo vệ các quyền và lợi ích chính đáng của trẻ em; đoàn kết, tương trợ, hỗ trợ, giúp đỡ đồng nghiệp; - Thực hiện nghiêm túc các quy định về đạo đức nhà giáo; quy định về hành vi ứng xử và trang phục [4].

Từ những yêu cầu trên, có thể khái quát: ĐĐNN của GVMN là một hệ thống các nguyên tắc, quy tắc, chuẩn mực đạo đức mà GVMN cần có khi hoạt động trong lĩnh vực giáo dục và chăm sóc trẻ mầm non, qui định, điều chỉnh nhận thức, hành vi ứng xử, thái độ của GVMN nhằm hình thành nhân cách tốt đẹp cho trẻ mầm non.

2.2. Vai trò của đạo đức nghề nghiệp đối với giáo viên mầm non

2.2.1. Đạo đức nghề nghiệp có vai trò quan trọng trong việc phát triển, hoàn thiện nhân cách của giáo viên mầm non

ĐĐNN là động lực giúp GVMN cho người GVMN hăng say học tập, nâng cao trình độ chuyên môn, tri thức khoa học; không ngừng đổi mới chất lượng giờ giảng; kiên nhẫn trước những hành động non trẻ đó, tỉ mỉ, tận tình, định hướng suy nghĩ và hành động đúng đắn cho trẻ.

2.2.2. Đạo đức nghề nghiệp là mục tiêu, động lực để giáo viên mầm non vượt qua khó khăn, quyết tâm thực hiện chiến lược “*trồng người*” trong giáo dục

Nghề GVMN là một nghề vất vả, đòi hỏi sự tỉ mỉ, tận tâm, cẩn thận trong quá trình chăm sóc, giáo dục trẻ mầm non. Tình yêu nghề nghiệp, yêu thương

trẻ mầm non và đam mê nghề nghiệp là động lực bên trong thúc GVMN phấn đấu không ngừng rèn luyện chuyên môn, trau dồi phẩm chất đạo đức trong sáng hướng tới mục tiêu hình thành nhân cách tốt đẹp cho trẻ.

Mặt khác, ý thức ĐĐNN chi phối hoạt động sư phạm của GVMN, giúp GVMN luôn chủ động, sáng tạo, tự giác rèn luyện các phẩm chất đạo đức nhà giáo, tự giác chấp hành các nội quy của ngành, của trường, hoàn thành nhiệm vụ được giao trong mọi hoàn cảnh dù có tác động của nền kinh tế thị trường.

2.2.3. Đạo đức nghề nghiệp có tác dụng giáo dục, nêu gương, xây dựng các giá trị đạo đức mới cho giáo viên mầm non

Chủ tịch Hồ Chí Minh nhấn mạnh đến “nêu gương” trong giáo dục. Người khẳng định, trong giáo dục trẻ em, phương pháp “nêu gương” có vai trò rất quan trọng. Người GVMN có ĐĐNN sẽ luôn nhắc nhở bản thân, phát huy mặt mạnh, khắc phục mặt yếu, kém; có ứng xử và hành vi phù hợp với chuẩn mực nghề giáo, thống nhất giữa “lời nói với việc làm”, là tấm gương sáng về nhân cách, đạo đức cho trẻ mầm non học tập theo. ĐĐNN là “bộ lọc” giúp mỗi GVMN lựa chọn, tiếp thu những giá trị tiến bộ, loại bỏ những giá trị thấp kém trong đời sống hàng ngày. ĐĐNN giúp người GVMN giữ vững lập trường tư tưởng chính trị trước những biến động của cuộc sống, bồi đắp lí tưởng cách mạng, tin tưởng tuyệt đối vào con đường đi lên chủ nghĩa xã hội của dân tộc.

2.3. Thực trạng đạo đức nghề nghiệp của đội ngũ giáo viên mầm non trên địa bàn tỉnh Nam Định hiện nay

Khảo sát 16 cán bộ quản lý (CBQL) 32 giáo viên (GV) vào tháng 12/2022, ở các trường mầm non: Mỹ Hưng, Mỹ Thịnh (huyện Mỹ Lộc); Thống nhất, Mỹ Xá (TP Nam Định); Mầm non B Trục Đại (huyện Trực Ninh), Giao Nhân (huyện Giao Thủy), Hải Lý (huyện Hải Hậu). Kết quả khảo sát cho thấy:

Một là, trong quan hệ với trẻ mầm non, GVMN luôn dành cho trẻ sự yêu thương, quý mến đặc biệt. Khi được hỏi “Vai trò của phẩm chất yêu quý trẻ em trong chuẩn mực ĐĐNN của người GVMN” thì có tới 93,7% (45/48) các cô đều khẳng định đây là vai trò rất cần thiết. Ngoài ra, họ còn là những người có phong cách lối sống lành mạnh, gương mẫu trong ăn mặc, nói năng đi đứng cư xử với trẻ, luôn giữ lời hứa với trẻ, có ý thức về trách nhiệm của mình trong công tác giáo dục và chăm sóc trẻ. Họ luôn xác định

tận tâm, tận lực tham gia chăm sóc, giáo dục trẻ mầm non một cách vô điều kiện, là tiêu chuẩn đạo đức nghề cao nhất của mình.

Hai là, trong quan hệ với đồng nghiệp, đội ngũ GVMN tại các trường mầm non trên địa bàn tỉnh đã hợp tác chặt chẽ với đồng nghiệp trên tất cả các lĩnh vực công tác. Luôn tôn trọng và đảm bảo uy tín của đồng nghiệp; hòa nhã, bình đẳng, không phân biệt đối xử về chức vụ, trình độ chuyên môn. Các cô luôn ân cần giúp đỡ, trao đổi kinh nghiệm chuyên môn, hiểu biết về cuộc sống, giúp đỡ đồng nghiệp hoàn thành tốt công việc được giao.

Ba là, trong quan hệ với xã hội, đội ngũ GVMN luôn đi đầu thực hiện xây dựng “gia đình văn hóa”, kết hợp với các lực lượng gia đình - nhà trường - xã hội thực hiện tốt nhiệm vụ của mình.

Bốn là, trong quan hệ với bản thân mình, GVMN không ngừng học tập, nâng cao trình độ chuyên môn, vận dụng sáng tạo trong dạy học. Họ luôn giữ vững phẩm chất phẩm chất đạo đức trong sáng, mẫu mực của một người giáo viên nhân dân.

Tuy vậy, vẫn còn GVMN vi phạm ĐĐNN, có cô đã dùng hình thức quát mắng, thậm chí phạt nặng với trẻ. Một số giáo viên có biểu hiện gây mất đoàn kết nơi công tác, có biểu hiện ngại học tập, thiếu tích cực trong rèn luyện và đấu tranh chống các biểu hiện tiêu cực trong hoạt động nghề nghiệp...

2.4. Một số biện pháp bồi dưỡng đạo đức nghề nghiệp cho đội ngũ giáo viên mầm non trên địa bàn tỉnh Nam Định trong giai đoạn hiện nay

2.4.1. Tiếp tục giáo dục nâng cao nhận thức về đạo đức nghề nghiệp cho đội ngũ giáo viên mầm non

Trước hết, cần nâng cao nhận thức cho đội ngũ GVMN về vị trí, vai trò quan trọng của ĐĐNN; có nhận thức đầy đủ về các chuẩn mực đạo đức của GVMN. Các trường mầm non trên địa bàn tỉnh cần nghiêm túc thực hiện Chỉ thị số 505/CT-BGDĐT ngày 20/02/2017 của Bộ GD&ĐT về việc tăng cường các giải pháp đảm bảo an toàn trong các cơ sở giáo dục, tăng cường bồi dưỡng, nâng cao ý thức trách nhiệm, ĐĐNN của đội ngũ nhà giáo, cán bộ quản lý giáo dục; Chỉ thị số 8077/2007/CT-BGDĐT của Bộ GD&ĐT về tập trung kiểm tra chấn chỉnh vi phạm đạo đức nhà giáo; đẩy mạnh tuyên truyền, giáo dục cho đội ngũ nhà giáo nhận thức sâu sắc về vị trí của nghề giáo dục trong xã hội; về sự cần thiết cần phải bồi dưỡng nâng cao chất lượng ĐĐNN của đội ngũ nhà giáo. Xây dựng các chuẩn mực đạo đức nhà giáo về tình yêu nghề, mến trẻ, hết lòng chăm sóc,

giáo dục cho trẻ mầm non, nâng cao thái độ, trách nhiệm trong giảng dạy; thường xuyên bồi dưỡng, nghiên cứu, học hỏi đồng nghiệp để nâng cao trình độ chuyên môn, năng lực công tác.

2.4.2. Kết hợp linh hoạt các hình thức và phương pháp giáo dục đạo đức nghề nghiệp cho đội ngũ giáo viên mầm non

Cần tiến hành đa dạng các hình thức giáo dục như sinh hoạt chuyên đề; giáo dục, tập huấn tập trung; tổ chức học tập qua cuộc thi, qua sách báo, phương tiện thông tin đại chúng; kết hợp đồng bộ nhiều phương pháp khác nhau như: phương pháp thuyết phục, phương pháp nêu gương “điển hình hóa”, khen thưởng, tôn vinh những cá nhân có thành tích xuất sắc trong rèn luyện, bồi dưỡng ĐĐNN. Qua đó, giúp GVMN nỗ lực, tự giác vươn lên tu dưỡng và hoàn thiện bản thân mình.

2.4.3. Nâng cao vai trò tự tu dưỡng, rèn luyện đạo đức nghề nghiệp của đội ngũ giáo viên mầm non

Chủ tịch Hồ Chí Minh đã khẳng định: “đạy các cháu thì nói với các cháu chỉ một phần, cái chính là phải làm cho các cháu nhìn thấy, cho nên những tấm gương thực tế là rất quan trọng. Muốn dạy trẻ em thành người tốt thì trước hết các cô, các chú phải là người tốt” [1, tr.331]. Vì vậy, các cô giáo mầm non cần không ngừng tu dưỡng, rèn luyện và trau dồi phẩm chất đạo đức cách mạng, nhân cách phẩm chất cao đẹp.

Tự tu dưỡng, rèn luyện là nhân tố trực tiếp quyết định chất lượng, hiệu quả quá trình tự hoàn thiện nhân cách của người giáo viên trong công tác. Tự tu dưỡng, rèn luyện ĐĐNN ở GVMN là một hành động tự giác nhằm khắc phục các hành vi vi phạm các tiêu chí của đạo đức nhà giáo, vi phạm các quy chế, quy định, những hành vi không phù hợp với các nguyên tắc, quy tắc, chuẩn mực đạo đức cách mạng, với điều lệ và quy định của nhà trường.

2.4.4. Xây dựng môi trường văn hoá, dân chủ lành mạnh để bồi dưỡng đạo đức nghề nghiệp cho đội ngũ giáo viên mầm non

Để xây dựng tốt môi trường văn hóa, dân chủ, mỗi trường mầm non phải xây dựng bộ “Quy tắc đạo đức nhà giáo”, là hệ giá trị làm chuẩn mực để lấy đó làm mục tiêu phấn đấu, thước đo thành quả của trường. Muốn xây dựng môi trường giáo dục thật sự dân chủ, thân thiện cần thiết lập mối quan hệ đoàn kết giữa các thành viên trong tập thể nhà trường, công khai, minh bạch các khoản thu - chi, có chế độ

thường - phạt nghiêm minh. Các chi bộ đảng, Ban giám hiệu nhà trường, các tổ chức đoàn thể thường xuyên phát động những phong trào thi đua, văn hóa văn nghệ, hoạt động ngoại khóa, lồng ghép giáo dục tư tưởng chính trị cho người giáo viên; từng bước xây dựng nhà trường theo tiêu chí “trường học thân thiện, học sinh tích cực”.

2.4.5. Tăng cường đấu tranh với các hiện tượng vi phạm đạo đức trong giáo dục và đào tạo

Đây là khâu tương đối phức tạp và khó khăn vì đặc điểm tâm lý “cả nê” của người Việt Nam. Vì vậy, cán bộ quản lý trong các trường mầm non cần tích cực đấu tranh, nghiêm khắc chấn chỉnh, kịp thời phát hiện những suy thoái về ĐĐNN và bồi dưỡng tinh thần đấu tranh cho giáo viên thông qua sinh hoạt của các tổ chức; phát huy tinh thần đấu tranh tự phê bình và phê bình trong sinh hoạt để loại trừ các hành vi vi phạm đạo đức nhà giáo.

2.4.6. Gắn nâng cao đạo đức của đội ngũ giáo viên mầm non với thực hiện đầy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh

Các chi bộ đảng, Ban giám hiệu các nhà trường mầm non cần lãnh đạo, chỉ đạo cụ thể hoá nội dung, hình thức, biện pháp đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Lấy kết quả học tập đó làm căn cứ đánh giá trình độ, năng lực, kết quả thực hiện nhiệm vụ của đội ngũ giáo viên.

3. Kết luận

Bồi dưỡng ĐĐNN cho GVMN hiện nay là một việc làm thiết thực và cấp bách, đáp ứng mong mỏi của xã hội đối với lĩnh vực giáo dục mầm non. Vì vậy, mỗi cô giáo trong các trường mầm non trên địa bàn tỉnh Nam Định càng hiểu sâu sắc hơn lời dạy của Chủ tịch Hồ Chí Minh: ...Anh chị em giáo viên mẫu giáo cần luôn luôn gương mẫu về đạo đức để các cháu noi theo...” [1, tr.509].

Tài liệu tham khảo

1. Ban Bí thư Trung ương Đảng (2011), *Hồ Chí Minh toàn tập* (tập 9), NXB Chính trị Quốc gia – Sự thật, Hà Nội.
2. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018), *Thông tư số 26/2018/TT-BGDĐT ngày 08/10/2018 về Quy định Chuẩn nghề nghiệp giáo viên mầm non*, Hà Nội.
3. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2021), *Thông tư số 01/2021/TT-BGDĐT ngày 02/02/2021 về Quy định mã số, tiêu chuẩn chức danh nghề nghiệp và bổ nhiệm, xếp lương viên chức giảng dạy trong các cơ sở giáo dục mầm non công lập*, Hà Nội.